

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

11 iunie 2015 *

„Trimitere preliminară — Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 — Articolul 2 litera (g), articolul 3 alineatul (2) și articolul 27 — Regulamentul (CE) nr. 44/2001 — Cooperare judiciară în materie civilă — Procedură principală de insolvență — Procedură secundară de insolvență — Conflict de competență — Competență exclusivă sau alternativă — Stabilirea legii aplicabile — Stabilirea bunurilor debitorului care sunt vizate de procedura secundară de insolvență — Localizarea acestor bunuri — Bunuri situate într-un stat terț”

În cauza C-649/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de tribunal de commerce de Versailles (Franța), prin decizia din 21 noiembrie 2013, primită de Curte la 6 decembrie 2013, în procedurile

Comité d’entreprise de Nortel Networks SA și alții

împotriva

Cosme Rogeau, în calitate de lichidator judiciar în procedura secundară de insolvență împotriva Nortel Networks SA,

și

Cosme Rogeau, în calitate de lichidator judiciar în procedura secundară de insolvență împotriva contre Nortel Networks SA,

împotriva

Alan Robert Bloom,

Alan Michael Hudson,

Stephen John Harris,

Christopher John Wilkinson Hill,

în calitate de lichidatori comuni în procedura principală de insolvență împotriva Nortel Networks SA,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii A. Borg Barthet și E. Levits, doamna M. Berger (raportor) și domnul F. Biltgen, judecători,

* Limba de procedură: franceza.

avocat general: domnul P. Mengozzi,

grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 noiembrie 2014,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru comitè d'entreprise de Nortel Networks SA și alții de R. Dammann și de M. Boché-Robinet, avocats;
- pentru domnul Rogeau, în calitate de lichidator judiciar în procedura secundară de insolvență împotriva Nortel Networks SA, de A. Tchekhoff și de E. Fabre, avocats;
- pentru domni Bloom, Hudson, Harris și Wilkinson Hill, în calitate de lichidatori comuni în procedura principală de insolvență împotriva Nortel Networks SA, de C. Dupoirier, avocat;
- pentru guvernul francez, de F.-X. Bréchet și de D. Colas, în calitate de agenți;
- pentru guvernul Regatului Unit, de L. Christie, în calitate de agent, asistat de B. Kennelly, barrister;
- pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin, în calitate de agent,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 29 ianuarie 2015,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 litera (g), a articolului 3 alineatul (2) și a articolului 27 din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență (JO L 160, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 143).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul, în primul rând, al unui litigiu între comitè d'entreprise de Nortel Networks SA (denumită în continuare „NNSA”) [comitetul de întreprindere al NNSA] și alții, pe de o parte, și domnul Rogeau, în calitate de lichidator judiciar în procedura secundară de insolvență deschisă în Franța împotriva NNSA (denumită în continuare „procedura secundară”), pe de altă parte, în legătură cu o acțiune prin care se urmărește, printre altele, plata unei indemnizații de ajutor la plecare, și, în al doilea rând, al unui litigiu între domnul Rogeau, în calitate de lichidator judiciar în procedura secundară, pe de o parte, și domni Bloom, Hudson, Harris și Wilkinson Hill, în calitate de lichidatori comuni („joint administrators”, denumiți în continuare „colichidatori”), pe de altă parte, în procedura principală de insolvență deschisă în Regatul Unit împotriva NNSA (denumită în continuare „procedura principală”), având ca obiect o acțiune în intervenție forțată.

Cadrul juridic

Regulamentul nr. 1346/2000

- 3 Considerentele (6) și (23) ale Regulamentului nr. 1346/2000 au următorul cuprins:

„(6) În conformitate cu principiul proporționalității, prezentul regulament ar trebui să se limiteze la dispozițiile care reglementează competența de a deschide proceduri de insolvență și de a pronunța hotărâri care derivă direct din procedurile de insolvență și sunt strâns legate de acestea. În plus, prezentul regulament trebuie să conțină dispoziții privind recunoașterea acestor hotărâri și a dreptului aplicabil care să respecte, la rândul lor, acest principiu.

[...]

(23) În domeniul său de aplicare, prezentul regulament ar trebui să prevadă norme conflictuale unitare, care să înlocuiască, în cadrul domeniului lor de aplicare, normele interne de drept internațional privat. În absența unor dispoziții contrare, se aplică legea statului membru de deschidere (*lex concursus*). Această normă conflictuală ar trebui să fie aplicabilă atât pentru procedura principală, cât și pentru procedurile locale; *lex concursus* determină toate efectele procedurii de insolvență, atât cele de natură procedurală, cât și pe cele materiale, asupra persoanelor și raporturilor juridice respective. Ea reglementează toate condițiile privind deschiderea, desfășurarea și închiderea procedurii de insolvență.”

- 4 Articolul 2 din Regulamentul nr. 1346/2000, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

[...]

(g) «statul membru în care sunt situate bunurile» înseamnă:

- în cazul bunurilor corporale, statul membru pe teritoriul căruia este situat bunul;
- în cazul bunurilor și al drepturilor pe care proprietarul sau titularul trebuie să le înscrie într-un registru public, statul membru sub a cărui autoritate este ținut registrul;
- în cazul creanțelor, statul membru pe al cărui teritoriu își are centrul intereselor terțului debitor, așa cum este determinat la articolul 3 alineatul (1) [...];

[...]”

- 5 Potrivit articolului 3 din regulament, intitulat „Competență internațională”:

„(1) Competența de a deschide procedura de insolvență revine instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia se află centrul intereselor principale ale unui debitor. În cazul unei societăți sau persoane juridice, centrul intereselor principale este prezumat a fi, până la proba contrarie, locul unde se află sediul social.

(2) Atunci când centrul intereselor principale ale unui debitor este situat pe teritoriul unui stat membru, instanțele unui alt stat membru sunt competente să deschidă o procedură de insolvență împotriva acestui debitor numai dacă acesta are un sediu pe teritoriul acestui din urmă stat membru. Efectele acestei proceduri se limitează la bunurile debitorului situate pe teritoriul celui de al doilea stat membru.

[...]”

- 6 Articolul 25 din regulamentul menționat, intitulat „Recunoașterea și caracterul executoriu al altor hotărâri”, prevede:

„(1) Hotărârile cu privire la desfășurarea și la închiderea unei proceduri de insolvență pronunțate de o instanță a cărei hotărâre de deschidere este recunoscută [...], precum și un concordat aprobat de o atare instanță sunt, de asemenea, recunoscute fără îndeplinirea niciunei alte formalități. Aceste hotărâri sunt executate în conformitate cu articolele 31-51 [cu excepția articolului 34 alineatul (2)] din Convenția [din 27 septembrie 1968] privind competența și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială [(JO 1972, L 299, p. 32), astfel cum a fost modificată prin convențiile succesive de aderare a noilor state membre la această convenție].

Primul paragraf se aplică și hotărârilor care decurg în mod direct din procedura de insolvență și care au o strânsă legătură cu aceasta, chiar dacă au fost pronunțate de o altă instanță.

[...]

(2) Recunoașterea și executarea altor hotărâri decât cele menționate la alineatul (1) sunt reglementate de convenția menționată la alineatul (1), cu condiția ca această convenție să fie aplicabilă.

[...]”

- 7 Articolul 27 din Regulamentul nr. 1346/2000, intitulat „Deschiderea procedurii”, prevede:

„Deschiderea procedurii menționate la articolul 3 alineatul (1) de către o instanță dintr-un stat membru și care este recunoscută în alt stat membru (procedura principală) permite deschiderea în cel de al doilea stat, de către o instanță competentă în temeiul articolului 3 alineatul (2), a unei proceduri secundare de insolvență [...]. Efectele ei se limitează la bunurile debitorului situate pe teritoriul celui de al doilea stat membru.”

Regulamentul (CE) nr. 44/2001

- 8 Articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74) definește domeniul de aplicare al acestuia din urmă în următorii termeni:

„(1) Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială indiferent de natura instanței. El nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

(2) Prezentul regulament nu se aplică pentru:

[...]

(b) falimente, concordate sau proceduri similare;

[...]”

Litigiile principale și întrebarea preliminară

- 9 Grupul Nortel era furnizor de soluții tehnice destinate rețelelor de telecomunicații. Nortel Networks Limited (denumită în continuare „NNL”), cu sediul în Mississauga (Canada), deținea majoritatea filialelor grupului Nortel din lume, printre care NNSA, cu sediul în Yvelines (Franța).
- 10 Cvasitotalitatea proprietății intelectuale rezultate din activitatea de cercetare și de dezvoltare a filialelor specializate ale grupului Nortel era înregistrată, în principal în America de Nord, sub numele NNL, care acorda acestor filiale, printre care NNSA, licențe exclusive gratuite pentru exploatarea proprietății intelectuale a acestui grup. Filialele respective trebuiau de asemenea să păstreze proprietatea economică („beneficial ownership”) asupra acestei proprietăți intelectuale, în limita contribuțiilor lor respective. O convenție intragrup, denumită „Master R&D Agreement” (în continuare, „acordul MRDA”), organiza raporturile juridice dintre NNL și aceleași filiale.
- 11 Întrucât grupul Nortel s-a confruntat în cursul anului 2008 cu grave dificultăți financiare, organele sale de conducere au decis să declanșeze deschiderea simultană a procedurilor de insolvență în Canada, în Statele Unite și în Uniunea Europeană. Prin decizia din 14 ianuarie 2009, High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Regatul Unit), a deschis o procedură principală de insolvență de drept englez împotriva ansamblului societăților din grupul Nortel stabilite în Uniune, inclusiv NNSA, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000.
- 12 La cererea comună depusă de NNSA și de colichidatori, instanța de trimitere a deschis, prin hotărârea din 28 mai 2009, procedura secundară împotriva NNSA și l-a desemnat pe domnul Rogeau lichidator judiciar în această procedură.
- 13 La 21 iulie 2009, un protocol de acord pentru încetarea conflictului a pus capăt unui conflict social în cadrul NNSA (denumit în continuare „protocolul privind încetarea conflictului”). Acest acord prevedea plata unei indemnizații de ajutor la plecare, din care o parte trebuia să fie plătită imediat, iar o altă parte, denumită „indemnizație de ajutor la plecare amânată” (denumită în continuare „IAP amânată”), trebuia plătită, după oprirea exploatării, din fondurile disponibile provenite din vânzarea de active, după plata cheltuielilor efectuate pentru continuarea activității NNSA în cursul procedurilor principale și secundară, precum și a cheltuielilor de administrare („administration expenses”).
- 14 La 1 iulie 2009, un protocol de coordonare a procedurilor principale și secundară a fost semnat de organele din cadrul celor două proceduri (denumit în continuare „protocolul de coordonare”), potrivit căruia, printre altele, cheltuielile de administrare trebuiau plătite în totalitate, cu prioritate, indiferent de locul unde se aflau activele vândute. Prin hotărârea din 24 septembrie 2009, instanța de trimitere a omologat, printre altele, protocolul de coordonare și protocolul privind încetarea conflictului.
- 15 Pentru a asigura o mai bună valorificare a activelor grupului Nortel, lichidatorii din cadrul diferitor proceduri de insolvență deschise în lume au convenit să vândă aceste active în mod global pe ramuri de activitate. Potrivit unui acord intitulat „Interim Funding and Settlement Agreement” (denumit în continuare „acordul IFSA”), încheiat la 9 iunie 2009 între NNL și mai multe filiale ale grupului Nortel, aceste filiale urmau să renunțe în timp util la drepturile lor de proprietate industrială și intelectuală acoperite de acordul MRDA. În schimb, drepturile de licență de care beneficiau filialele urmau să fie menținute până la finalizarea operațiunilor de lichidare și de cesiune, iar drepturile filialelor în calitate de proprietari economici ai proprietății intelectuale urmau să fie menținute.
- 16 În temeiul acordului IFSA, produsele cesiunilor de active ale grupului Nortel urmau să fie depuse în conturi escrow, numite „lockbox” (denumite în continuare „lockbox”), la instituții de credit din Statele Unite și nicio distribuție a sumelor depuse în „lockbox” nu putea interveni în lipsa unui acord încheiat de ansamblul entităților vizate ale acestui grup. NNSA a devenit parte la acordul IFSA prin intermediul

unui acord de aderare încheiat la 11 septembrie 2009. Produsele cesiunilor au fost depuse în conturi escrow astfel cum se prevăzuse în acordul IFSA, fără să se fi încheiat însă între timp un acord cu privire la repartizarea acestora.

- 17 La 23 noiembrie 2010, un raport anual întocmit de domnul Rogeau în cadrul procedurii secundare menționa un sold pozitiv de 38 980 313 euro în conturile bancare ale NNSA la 30 septembrie 2010, fapt ce permitea să se preconizeze, începând cu luna mai 2011, o primă plată a IAP amânată. Cu toate acestea, după ce a fost pus în întârziere de comitetul de întreprindere al NNSA, domnul Rogeau a comunicat acestuia, prin scrisoarea din 18 mai 2011, că se afla în imposibilitatea de a aplica termenii protocolului privind încetarea conflictului, întrucât previziunea fluxurilor de numerar evidenția o sumă negativă de aproximativ 6 milioane de euro, în special ca urmare a două cereri de plată ale colichidatorilor, întemeiate printre altele pe cheltuielile ocazionate de continuarea activităților Nortel în timpul procedurii, precum și pe cesionarea anumitor active.
- 18 Contestând această stare de fapt, comitetul de întreprindere al NNSA și foști salariați ai NNSA au formulat o acțiune la tribunal de commerce de Versailles (Franța), prin care urmăreau, pe de o parte, să se constate că procedura secundară le permite să dispună de un drept exclusiv și direct asupra unei cote-părți din prețul cesiunii globale a activelor grupului Nortel care revin NNSA și, pe de altă parte, ca domnul Rogeau, în calitatea sa de lichidator judiciar, să fie obligat să efectueze imediat plata, printre altele, a IAP amânată, în limita sumelor de care dispune NNSA.
- 19 În consecință, domnul Rogeau a formulat împotriva colichidatorilor o cerere de intervenție forțată la instanța de trimitere. Aceștia din urmă au solicitat totuși tribunal de commerce de Versailles, printre altele, să constate lipsa competenței sale internaționale în favoarea High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division. Cu titlu subsidiar, colichidatorii au solicitat instanței de trimitere în special să se declare incompetentă pentru a se pronunța cu privire la bunurile și la drepturile care nu erau situate în Franța, în sensul articolului 2 litera (g) din Regulamentul 1346/2000, la data adoptării deciziei de deschidere a procedurii secundare.
- 20 Instanța de trimitere menționează că, pentru a se pronunța cu privire la cererile cu care a fost sesizată, va trebui să se pronunțe mai întâi cu privire la competența sa de a stabili sfera efectelor procedurii secundare. Aceasta consideră de asemenea că va trebui să stabilească dacă efectele unei proceduri secundare se pot extinde la bunurile debitorului situate în afara Uniunii.
- 21 În aceste condiții, tribunal de commerce de Versailles a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curtii următoarea întrebare preliminară:

„Instanța statului de deschidere a unei proceduri secundare este competentă, în mod exclusiv sau alternativ cu instanța statului de deschidere a procedurii principale, să se pronunțe cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor procedurii secundare, în temeiul articolului 2 litera (g), al articolului 3 alineatul (2) și al articolului 27 din Regulamentul nr. 1346/2000, iar în cazul existenței unei competențe exclusive sau alternative, dreptul aplicabil este cel al procedurii principale sau cel al procedurii secundare?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 22 Întrebarea adresată cuprinde două părți, care trebuie examinate separat. Astfel, prima parte a întrebării privește repartizarea competenței jurisdicționale între instanța sesizată cu procedura principală și cea sesizată cu procedura secundară, iar a doua parte urmărește să se identifice dreptul aplicabil stabilirii bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor procedurii secundare.

Cu privire la prima parte a întrebării

- 23 Prin intermediul primei părți a întrebării, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (2) și articolul 27 din Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretate în sensul că instanțele statului membru de deschidere a unei proceduri secundare de insolvență sunt competente, în mod exclusiv sau alternativ cu instanțele statului membru de deschidere a procedurii principale de insolvență, să se pronunțe cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor acestei proceduri secundare.
- 24 În această privință, deși întrebarea privește doar Regulamentul nr. 1346/2000, trebuie să se stabilească totuși mai întâi dacă competența instanței de trimitere în acest context intră sub incidența acestui regulament sau sub cea a Regulamentului nr. 44/2001. În continuare, ar trebui să se verifice dacă, în temeiul dispozițiilor regulamentului aplicabil, competența aparține acestei instanțe într-un caz precum cel în discuție în cauza principală. În sfârșit, se va analiza aspectul dacă trebuie să se considere că o asemenea competență are un caracter exclusiv sau alternativ.

Cu privire la aplicabilitatea Regulamentelor nr. 1346/2000 și nr. 44/2001

- 25 Trebuie amintit că litigiile principale se înscriu în cadrul aplicării unui set de acorduri încheiate de sau între părțile din cauza principală, printre care în special acordurile IFSA și MRDA, precum și protocolul de coordonare și protocolul privind încetarea conflictului. În cadrul unui litigiu privind interpretarea unuia sau a mai multe dintre acordurile menționate, competența de pronunțare asupra acestui litigiu poate fi reglementată de dispozițiile Regulamentului nr. 44/2001, chiar dacă în litigiul menționat sunt implicați lichidatorii din cele două proceduri de insolvență, una principală, iar cealaltă secundară, care intră, fiecare, sub incidența Regulamentului nr. 1346/2000.
- 26 În această privință, Curtea a statuat deja că Regulamentele nr. 44/2001 și nr. 1346/2000 trebuie interpretate astfel încât să se evite orice suprapunere între normele de drept pe care aceste texte le enunță, precum și orice vid juridic. Astfel, acțiunile excluse, potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001, din domeniul de aplicare al acestuia din urmă, întrucât se încadrează la „falimente, concordate sau proceduri similare”, intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000. În mod simetric, acțiunile care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul 1346/2000 intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001 (Hotărârea Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 21 și jurisprudența citată).
- 27 Curtea a statuat de asemenea că domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000 nu trebuie să facă obiectul unei interpretări largi și că numai acțiunile care derivă direct dintr-o procedură de insolvență și care sunt strâns legate de aceasta (denumite în continuare „acțiunile anexe”) sunt excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001. Pe cale de consecință, numai aceste acțiuni intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000 (a se vedea Hotărârea Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctele 22 și 23, precum și jurisprudența citată).
- 28 În sfârșit, Curtea a reținut drept criteriu determinant pentru a identifica domeniul în care se încadrează o acțiune nu contextul procedural în care se înscrie acea acțiune, ci temeiul juridic al acesteia din urmă. Potrivit acestei abordări, trebuie să se stabilească dacă dreptul sau obligația care servește drept temei al acțiunii își are originea în normele comune de drept civil și comercial sau în norme derogatorii, specifice procedurilor de insolvență (Hotărârea Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 27).

- 29 În speță, deși îi revine instanței de trimitere să aprecieze conținutul diverselor acorduri încheiate de părțile din cauza principală, rezultă totuși că drepturile sau obligațiile pe care sunt întemeiate acțiunile din litigiul principal derivă direct dintr-o procedură de insolvență, sunt strâns legate de aceasta și își au originea în normele specifice procedurilor de insolvență.
- 30 Astfel, soluționarea litigiilor principale depinde în special de repartizarea produsului vânzării de active ale NNSA între procedura principală și procedura secundară. După cum rezultă din protocolul de coordonare și așa cum au confirmat în ședință părțile din litigiul principal, această repartizare va trebui să se efectueze, în esență, în temeiul dispozițiilor Regulamentului nr. 1346/2000, fără ca protocolul menționat sau celelalte acorduri în discuție în litigiul principal să urmărească să îi modifice conținutul. Drepturile sau obligațiile pe care sunt întemeiate acțiunile principale își au, așadar, baza în articolul 3 alineatul (2) și în articolul 27 din Regulamentul nr. 1346/2000, astfel că acest regulament este aplicabil.

Cu privire la normele de competență prevăzute de Regulamentul nr. 1346/2000

- 31 În ceea ce privește competența instanței care a deschis o procedură secundară de insolvență de a se pronunța cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor acestei proceduri, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretat în sensul că atribuie o competență internațională de judecare a acțiunilor anexe statului membru pe teritoriul căruia a fost deschisă procedura de insolvență (a se vedea în special Hotărârea F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, punctul 27 și jurisprudența citată).
- 32 Deși până în prezent Curtea a recunoscut competența internațională pentru a se pronunța asupra unei acțiuni anexe numai statului membru ale cărui instanțe sunt competente în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000, se impune o interpretare analoagă a articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000.
- 33 Astfel, având în vedere economia și efectul util al Regulamentului nr. 1346/2000, trebuie să se considere că articolul 3 alineatul (2) din acest regulament atribuie instanțelor statului membru pe teritoriul căruia a fost deschisă o procedură secundară de insolvență competență internațională pentru a se pronunța cu privire la acțiunile anexe, în măsura în care aceste acțiuni privesc bunurile debitorului situate pe teritoriul acestui din urmă stat membru.
- 34 Pe de o parte, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 32 din concluzii, articolul 25 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1346/2000 prevede obligația statelor membre de a recunoaște și de a executa hotărârile privind desfășurarea și închiderea unei proceduri de insolvență pronunțate atât de instanțele competente în temeiul articolului 3 alineatul (1) din acest regulament, cât și de cele a căror competență se întemeiază pe alineatul (2) al acestui articol 3, în timp ce articolul 25 alineatul (1) al doilea paragraf din regulamentul menționat precizează că primul paragraf al acestei din urmă dispoziții se aplică și „hotărârilor care derivă direct din procedurile de insolvență și sunt strâns legate de acestea”, și anume hotărârilor care soluționează în special o acțiune anexă.
- 35 Or, prevăzând obligația de a recunoaște hotărârile „anexe” pronunțate de instanțele competente în temeiul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000, acest regulament atribuie, cel puțin implicit, acestor din urmă instanțe competența să pronunțe aceste hotărâri.
- 36 Pe de altă parte, trebuie amintit că unul dintre obiectivele esențiale urmărite prin acordarea posibilității, prevăzută la articolul 27 din Regulamentul nr. 1326/2000, de a deschide o procedură secundară de insolvență constă printre altele în protecția intereselor locale, în pofida faptului că această procedură poate de asemenea să aibă alte obiective (a se vedea în acest sens Hotărârea Burgo Group, C-327/13, EU:C:2014:2158, punctul 36).

37 Or, o acțiune anexă, precum cea în discuție în litigiul principal, care urmărește să se constate că anumite bunuri sunt vizate de o procedură secundară de insolvență, vizează tocmai protejarea acestor interese. Această protecție și, prin urmare, efectul util în special al articolului 27 din acest regulament ar fi sensibil diminuate dacă această acțiune anexă nu ar putea fi formulată în fața instanțelor statului membru pe teritoriul căruia a fost deschisă o procedură secundară de insolvență.

38 În consecință, trebuie să se concluzioneze că instanțele statului membru de deschidere a unei proceduri secundare de insolvență au competența, în temeiul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000, pentru a se pronunța cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor acestei proceduri.

Cu privire la caracterul exclusiv sau alternativ al competenței internaționale de pronunțare cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor acestei proceduri secundare de insolvență

39 În sfârșit, în ceea ce privește aspectul dacă competența instanțelor statului membru de deschidere a unei proceduri secundare de insolvență pentru a se pronunța cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor acestei proceduri are un caracter exclusiv sau alternativ, trebuie amintit că jurisprudența Curții care recunoaște competența instanțelor, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000, pentru a se pronunța asupra acțiunilor anexe se întemeiază în principal pe efectul util al acestui regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, punctul 21, și Hotărârea F-Text, C-213/10, EU:C:2012:215, punctul 27). Astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 37 din prezenta hotărâre, această situație se regăsește în ceea ce privește competența analoagă a instanțelor competente în temeiul alineatului (2) al acestui articol 3.

40 În consecință, în vederea stabilirii caracterului exclusiv sau alternativ al competenței internaționale de pronunțare asupra acțiunilor anexe și, prin urmare, a domeniului de aplicare al fiecăruia dintre alineatele (1) și (2) ale articolului 3 menționat, se impune de asemenea asigurarea efectului util al acestor dispoziții.

41 Astfel, în ceea ce privește o acțiune care vizează să se constate că anumite bunuri ale debitorului intră în sfera efectelor procedurii secundare de insolvență, precum acțiunile în discuție în litigiul principal, trebuie să se constate că aceasta are, în mod evident, un efect direct asupra intereselor administrate în cadrul procedurii principale de insolvență, întrucât constatarea solicitată ar implica în mod necesar ca bunurile în cauză să nu intre în sfera procedurii principale. Cu toate acestea, așa cum a arătat avocatul general, în esență, la punctul 57 din concluzii, instanțele statului membru de deschidere a procedurii principale sunt, și ele, competente să se pronunțe asupra acțiunilor anexe și, prin urmare, să stabilească sfera efectelor acestei din urmă proceduri.

42 În aceste condiții, competența exclusivă a instanțelor statului membru de deschidere a unei proceduri secundare de insolvență pentru a se pronunța cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor acestei proceduri ar lipsi de efect util articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000, în măsura în care această dispoziție prevede o competență internațională de pronunțare asupra acțiunilor anexe, și prin urmare, nu poate fi reținută.

43 Pe de altă parte, din dispozițiile Regulamentului nr. 1346/2000 nu rezultă că acesta atribuie primei instanțe sesizate competența pentru a se pronunța asupra unei acțiuni anexe. Contrar susținerilor comitetului de întreprindere al NNSA, o astfel de atribuire nu rezultă nici din Hotărârea Staubitz-Schreiber (C-1/04, EU:C:2006:39), care privește un caz diferit, și anume cel al atribuirii competenței pentru deschiderea unei proceduri principale de insolvență, deci al atribuirii unei competențe care, în temeiul dispozițiilor acestui regulament, este exclusivă.

- 44 Desigur, după cum au arătat mai multe părți interesate, recunoașterea, în acest context, a unei competențe jurisdicționale „alternative” implică riscul unor hotărâri concurente și potențial ireconciliabile.
- 45 Cu toate acestea, după cum a subliniat avocatul general la punctul 60 din concluzii, articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 va permite evitarea riscului unor hotărâri ireconciliabile, întrucât impune oricărei instanțe sesizate cu o acțiune anexă, precum cele în discuție în litigiul principal, recunoașterea unei hotărâri anterioare adoptate de o altă instanță competentă în temeiul articolului 3 alineatul (1) sau, dacă este cazul, alineatul (2) din acest regulament.
- 46 Având în vedere toate considerațiile precedente, trebuie să se răspundă la prima parte a întrebării adresate că articolul 3 alineatul (2) și articolul 27 din Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretate în sensul că instanțele statului membru de deschidere a unei proceduri secundare de insolvență sunt competente, în mod alternativ cu instanțele statului membru de deschidere a procedurii principale, să se pronunțe cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor acestei proceduri secundare.

Cu privire la a doua parte a întrebării

- 47 Prin intermediul celei de a doua părți a întrebării adresate, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, ce drept este aplicabil pentru stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor unei proceduri secundare de insolvență.
- 48 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că efectele unei proceduri secundare de insolvență sunt limitate, astfel cum rezultă din articolul 3 alineatul (2) și din articolul 27 din Regulamentul nr. 1346/2000, la bunurile debitorului situate, la data deschiderii procedurii de insolvență, pe teritoriul statului membru de deschidere a procedurii secundare.
- 49 Pe de altă parte, rezultă din considerentele (6) și (23) ale Regulamentului nr. 1346/2000, în primul rând, că acest regulament prevede norme unitare de conflict de legi care înlocuiesc normele interne de drept internațional privat și, în al doilea rând, că această înlocuire se limitează, în conformitate cu principiul proporționalității, la domeniul de aplicare al normelor prevăzute de acest regulament. Așadar, regulamentul menționat nu exclude, în principiu, orice aplicare, în cadrul unei acțiuni anexe, precum cele în discuție în litigiul principal, a legislației statului membru în care se află instanța în fața căreia această acțiune anexă este pendinte, privind dreptul internațional privat al acestui stat membru, în măsura în care Regulamentul nr. 1346/2000 nu conține norme uniforme care să reglementeze situația în discuție.
- 50 Cu toate acestea, în ceea ce privește aspectul dacă, în vederea aplicării Regulamentului 1346/2000, trebuie să se considere că un bun este situat pe teritoriul unui stat membru la data deschiderii procedurii de insolvență, este necesar să se constate că acest regulament prevede efectiv norme unitare, excluzând în această măsură orice incidență a dreptului național.
- 51 Astfel, reiese din articolul 2 litera (g) din Regulamentul nr. 1346/2000 că, în sensul acestui regulament, „statul membru în care sunt situate bunurile” este, în cazul bunurilor corporale, statul membru pe teritoriul căruia este situat bunul, în cazul bunurilor și al drepturilor pe care proprietarul sau titularul trebuie să le înscrie într-un registru public, statul membru sub a cărui autoritate este ținut registrul și, în sfârșit, în cazul creanțelor, statul membru pe al cărui teritoriu își are centrul intereselor terțului debitor, așa cum este determinat la articolul 3 alineatul (1) din regulamentul menționat. În pofida complexității situației juridice în discuție în litigiul principal, această normă trebuie să permită instanței de trimitere să localizeze bunurile, drepturile sau creanțele respective.

- 52 În această privință, trebuie adăugat că, deși articolul 2 litera (g) din Regulamentul nr. 1346/2000 nu face referire în mod expres decât la bunurile, la drepturile și la creanțele situate într-un stat membru, din aceasta nu se poate deduce că dispoziția amintită nu este aplicabilă în ipoteza în care trebuie să se considere că bunul, dreptul sau creanța în cauză este situată într-un stat terț.
- 53 Astfel, pentru identificarea bunurilor vizate de o procedură secundară de insolvență, este suficient să se verifice dacă, la data deschiderii procedurii de insolvență, acestea erau situate, în sensul articolului 2 litera (g) din Regulamentul nr. 1346/2000, pe teritoriul statului membru de deschidere a acestei proceduri, aspectul, eventual, în ce alt stat se vor fi aflat aceste bunuri într-o perioadă ulterioară neavând nicio incidență asupra acestui aspect.
- 54 În consecință, în ceea ce privește litigiile principale, îi va reveni instanței de trimitere sarcina să verifice mai întâi dacă bunurile în cauză, care nu pot fi considerate bunuri corporale, reprezintă bunuri sau drepturi pe care proprietarul sau titularul trebuie să le înscrie într-un registru public sau dacă ele trebuie să fie considerate creanțe. În continuare, va reveni aceleiași instanțe sarcina să stabilească dacă statul membru sub a cărui autoritate este ținut acest registru este statul de deschidere a procedurii secundare de insolvență, în speță Republica Franceză, sau, respectiv, dacă eventual statul membru pe teritoriul căruia se află centrul intereselor principale ale terțului debitor este Republica Franceză. Numai în cazul în care una dintre aceste verificări ar conduce la un rezultat pozitiv, bunurile în cauză vor fi vizate de procedura secundară de insolvență deschisă în Franța.
- 55 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la a doua parte a întrebării adresate că stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor unei proceduri secundare de insolvență trebuie efectuată în conformitate cu dispozițiile articolului 2 litera (g) din Regulamentul nr. 1346/2000.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 56 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 3 alineatul (2) și articolul 27 din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență trebuie interpretate în sensul că instanțele statului membru de deschidere a unei proceduri secundare de insolvență sunt competente, în mod alternativ cu instanțele statului membru de deschidere a procedurii principale de insolvență, să se pronunțe cu privire la stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor acestei proceduri secundare.

Stabilirea bunurilor debitorului care intră în sfera efectelor unei proceduri secundare de insolvență trebuie efectuată în conformitate cu dispozițiile articolului 2 litera (g) din Regulamentul nr. 1346/2000.

Semnături